

יושבת עליו" — היא, ולא דמה!⁽⁵⁾

נה-א נדה מטמאת את הנושא אותה. וכן מטמא דם נדה את הנושא אותו.

בפועל, אלא גם אם הנדה או דמה נמצאים על אבן רגילה [שדרכה של האבן הזאת להנשא], ומתחתיה של האבן נמצאים כלים או בגדים הרי הם נטמאים בטומאת משא, כדין נושא נדה או דמה — בדרגת ראשון לטומאה. [והאבן עצמה אינה טמאה!]

הטומאה מהמשא אינה נהיית רק בנשיאה

אך אפשר שכל זה אמור רק ביחס לטומאה החמורה שלו, אך כלפי הטומאה הקלה, אין צורך לומר שיש לו שם טומאה עצמית, כי גם אם הוא מקבל טומאה, הרי דינו הוא שטמא אוכלין ומשקין כשאר הנטמאין, ואם כן, יתכן שדברי ר"ת שבכדי להיטמא בטומאת מושב ומשכב צריך שיהא ראוי לכך, זה רק כלפי שם הטומאה העצמי של משכב ומושב, דבעי שיקרא "משכב הזב", אבל להיות נטמא בכלל מושב ומשכב כשאר הנטמאין אין צורך שיהא ראוי להיקרא משכב. ולפיכך סובר ר"ת כי אף דבר שאינו ראוי למשכב נטמא להיות מטמא בטומאה קלה של אוכלין ומשקין. ולפי זה יש לומר כן אף בדעת הר"ן.

5. פירש"י שאף שאין דמה עושה משכב אב הטומאה, אבל מטמא הוא את שתחתיו משום משא להיות ראשון. ומבואר מדבריו שטומאת משא אינה רק באדם אלא גם באבן ובכלים. ובגליון הש"ס לרעק"א ציין לדברי רש"י בשבת [פג ב ד"ה כרעו] שאין טומאת משא נוהגת אלא באדם. וראה בתוספתא [זבים ה'] והובאה בר"ש [שם ה' א'] שאין לך דבר שאין בו רוח חיים מטמא בהיסט, ראה שם הגהות הגר"א. ולדברי רש"י בסוגיין צריך לומר שדין זה הוא רק בהיסט, שיסוד טומאתו הוא על ידי שמנידו ממקומו, ובהיסט על ידי כלים אין זה מכוחו, אבל במשא, שיסוד טומאתו הוא זה שהדבר על גביו, שפיר מטמא אף דבר שאין בו רוח חיים.

ואינו עושה מושב ומשכב. ועוד, מצורע גופיה, דעת ר"ת היא שאינו עושה מושב ומשכב אלא לטמא אוכלין ומשקין. ומתמצים התוס', שגם מצורע ומת ממעטינן מקרא ד"הזב", כדמסקינן הכא. ולביאור הר"ן זה אינו, שהרי מצורע שייך בו משכב ומושב.

ודעת ר"ת שמצורע אינו עושה משכב ומושב לטומאה חמורה, אך לטומאה קלה של אוכלין ומשקין הוא מטמא. וראה תוס' הרא"ש שתיירץ כמו התוס', והוסיף, שאבן מנוגעת נמי עושה משכב ומושב לטמא אוכלין ומשקין, ולא ממעטינן מ"הזב" אלא מטומאה חמורה. [וכן נראה מהתוס' להלן ד"ה אף].

ולכאורה, לדעת הר"ן שהמיעוט לאבן מנוגעת ולדם הנדה הוא משום שלא יתכן בהם מושב ומשכב, אי אפשר לחלק בין טומאה חמורה לטומאה קלה, כיון שלא נתפס עליהם כלל שם משכב ומושב.

ויתכן לומר, שהרי שיטת ר"ת [בתוס' עירובין כז א ד"ה כל] היא שאף דבר שאינו ראוי למושב ומשכב שנתמעט מתורת משכב ומושב, לא נתמעט אלא מטומאה חמורה, אך עדיין מטמא טומאה קלה של אוכלין ומשקין. ויתכן שהביאור הוא, שיסוד טומאת משכב ומושב דזב אינו משום קבלת טומאה מן הזב, אלא עצם היותו משכב ומושב הזב גורם לו טומאה עצמית, ולפיכך הוא אב הטומאה כמו הזב, ולכן אינו יורד בדרגת הטומאה, ואינו כמו כל דבר המקבל טומאה שיוורד בדרגת הטומאה מהדבר המטמא אותו.